

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 4171/2023
13.02.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужилаца АА, ББ и ВВ, сви из ..., чији је пуномоћник Мехдија Жупљанин, адвокат из ..., против туженог ГГ из ..., чији је пуномоћник Изет Суљевић, адвокат из ..., ради раскида анекса уговора о доживотном издржавању, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1727/2022 од 23.08.2022. године, у седници одржаној 13.02.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ ревизија тужилаца, **УКИДА СЕ** пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1727/2022 од 23.08.2022. године и предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Пазару П 2824/21 од 09.03.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужилаца па је раскинут анекс уговора о доживотном издржавању Опу 1634/2017, солемнизован од стране јавног бележника Хафиза Хајровића из ... дана 06.12.2017. године, закљученог између сада пок. ДД из ..., правног претходника тужилаца, као примаоца издржавања и туженог ГГ из ..., као даваоца издржавања. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцима накнади трошкове парничног поступка у износу од 83.800,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1727/2022 од 23.08.2022. године, ставом првим изреке, укинута је пресуда Основног суда у Новом Пазару П 2824/21 од 09.03.2022. године и пресуђено тако што је одбијен тужбени захтев тужилаца којим су тражили да се раскине анекс уговора о доживотном издржавању Опу 1634/2017, солемнизован од стране јавног бележника Хафиза Хајровића из ... дана 06.12.2017. године, закљученог између сада пок. ДД из ..., правног претходника тужилаца, као примаоца издржавања и туженог ГГ из ..., као даваоца издржавања. Ставом другим изреке, обавезани су тужиоци да туженом на име трошкова парничног поступка солидарно исплате износ од 128.999,25 динара са законском затезном каматом од дана извршности.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиоци су благовремено изјавили ревизију, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је оценио да је ревизија дозвољена на основу члана 403. став 2. тачка 3. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23), испитао је побијану пресуду на основу члана 408. тог Закона и утврдио да је ревизија тужилаца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредбе парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, сада пок. ДД из ... је за живота са својим сином ЂЂ из ... закључила уговор о доживотном издржавању који је оверен пред Основним судом у Новом Пазару под бројем РЗ .../... дана 24.11.2010. године. Према наведеном уговору ЂЂ је, као давалац издржавања, требало да води бригу о мајци, као примаоцу издржавања, као и да је после њене смрти сахрани, подигне надгробни споменик по месним обичајима, а она би заузврат требало да му остави сву своју непокретну имовину која се састојала од стана површине 37м². Давалац издржавања је своју обавезу предвиђену уговором испуњавао редовно, али је преминуо 08.02.2016. године, да би дана 01.12.2017. године ДД са својим унуком ГГ, сада туженим, сином ранијег даваоца издржавања, закључила анекс уговора о доживотном издржавању, који је солемнизован код јавног бележника под бројем Опу 1634-2017, у коме је констатовано постојање ранијег уговора о доживотном издржавању који није у потпуности реализован с обзиром да је ранији давалац издржавања преминуо. Наведеним анексом уговора уговорено је да ће тужени, као давалац издржавања, водити бригу о ДД, као примаоцу издржавања, на начин који је чинио његов отац, односно да је пази, чува, негује, помаже око издржавања, води код лекара, купује потребне лекове, као и да даље живи са њом у стану који је предмет поменутог анекса уговора. Такође, тужени се обавезао да ће примаоца издржавања након смрти сахранити, сносити све трошкове сахране и подићи надгробни споменик, а заузврат ће стећи право својине на стану који је био обухваћен и ранијим уговором о доживотном издржавању. ДД је све до 03.11.2019. године живела у стану заједно са туженим, његовом мајком и његовом сестром који су водили бригу о њој, али након 6-7 месеци, њено здравствено стање се погоршало, услед чега је она постала непокретна, због чега јој је била потребна већа брига и помоћ. Тужилац АА је у том периоду за ДД обезбедио посебан кревет и колица. ДД је 03.11.2019. године, на свој захтев, напустила стан у коме је живела са туженим и члановима његове породице, тако што је пребачена у стан њене ћерке ВВ, и то након што јој је тужени саопштио да намерава да закључи брак и да са својом изабраницом живи у другом стану, с обзиром да је стан у коме су до тада живели био неуслован за њихов брачни живот. Недуго након тога ДД је 13.11.2019. године поднела тужбу ради раскида уговора о доживотном издржавању. Код своје ћерке живела је до своје смрти 27.01.2020. године. До њене смрти о њој се бринула ћерка ВВ. Тужени, након што је ДД напустила стан, више је није видео нити се чуо са њом, односно није јој указивао бригу предвиђену уговором. Након смрти трошкове укопа ДД сносио је тужилац ББ, а надгробни споменик још увек није подигнут.

На основу овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је усвојио тужбени захтев оценивши да је сада пок. ДД, одлуку да напусти стан у коме је живела

заједно са туженим, као даваоцем издржавања и члановима његове породице и одлуку да поднесе тужбу за раскид уговора о доживотном издржавању, донела због поремећених односа, у тој мери да је даља примена уговора за њу била неподношљива, посебно имајући у виду да је тужени намеравао да напусти стан у коме је живео са њом због заснивања брака са својом изабраницом, иако је чланом 3. анекса уговора о доживотном издржавању била предвиђена заједница живота уговорних страна, при чему између ДД и туженог све до њене смрти није било контаката, а имајући у виду и чињеницу да тужени није извршио ни обавезу из уговора да сноси трошкове сахране пок. ДД и подизања надгробног споменика.

Другостепени суд је, након одржане расправе, утврдио да тужени није испуњавао уговорне обавезе зато што је био спречен радњама тужиље ВВ, која је искористила тешко здравствено стање своје мајке, примаоца издржавања, одвела је у своју кућу и туженом онемогућила приступ, као и његовој сестри и мајци.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, Апелациони суд је укинуо првостепену пресуду и пресудио тако што је одбио тужбени захтев да се раскине анекс уговора о доживотном издржавању, а имајући у виду трајање уговора о доживотном издржавању који је закључио отац туженог, као давалац издржавања 18.11.2010. године и који је све до своје смрти 08.02.2016. године испуњавао све обавезе из уговора, да је тужени са пок. ДД закључио анекс уговора о доживотном издржавању 06.12.2017. године испуњавајући све обавезе, осим у периоду 2-3 месеца пре смрти примаоца издржавања, а што тужени није скривио ниједном својом радњом већ је онемогућен да своју обавезу извршава радњама примаоца издржавања, при чему тужиоци нису доказали да су између страна уговорница поремећени односи, те да нема места примени члана 211. Закона о наслеђивању.

Међутим, основано је ревизијским наводима истакнуто да због погрешне примене материјалног права чињенично стање није потпуно утврђено.

У овој правној ствари неспорно је утврђено да је анексом уговора о доживотном издржавању уговорена обавеза туженог да настави бригу о ДД, као примаоцу издржавања, на начин који је чинио и његов отац, односно да је пази, чува, негује, помаже око издржавања, води код лекара, купује потребне лекове, као и да даље живи са њом у стану који је предмет анекса уговора, као и да ће примаоца издржавања након смрти сахранити, сносити све трошкове сахране и подићи надгробни споменик. Такође, није спорно да је након саопштења туженог да ће због закључења брака напустити стан у коме је живео са пок. ДД која је због тога, као жена са озбиљним здравственим проблемима јер је била непокретна, одлучила да такође напусти стан и пресели се код ћерке ВВ, те да између страна уговорница након тога није било било каквих контаката све до ДД смрти.

Чињеничноправни закључак Апелационог суда по оцени Врховног суда није правилан.

Одредбом члана 201. Закона о наслеђивању прописано је да ако се међусобни односи уговорника из било ког узрока толико поремете да постану неподношљиви, свако од њих може захтевати да суд раскине уговор.

Из цитиране законске одредбе произлази да неизвршавање уговорних обавеза онако како оне гласе а касније у потпуности, доводи до поремећаја односа странака и доприноси стицању уверења примаоца издржавања да се као стара жена, у погледу својих потреба, не може ослонити на даваоца издржавања, који је у конкретном случају обавестио сада пок. ДД да ће напустити стан у коме су заједно живели, на који начин је прекршио уговорену обавезу давања издржавања у заједници живота, након чега до њене смрти своје обавезе из уговора није испуњавао, као ни обавезу да након њене смрти сноси трошкове сахране и подизања надгробног споменика.

Сагласно наведеном, другостепени суд због погрешне примене материјалног права није потпуно утврдио чињенично стање у погледу испуњености услова из члана 201. Закона о наслеђивању за раскид уговора о доживотном издржавању. Другостепени суд ће у поновном поступку, у циљу правилне примене материјалног права, употпунити чињенично стање, поступајући по примедбама из овог решења, након чега ће донети нову на закону засновану одлуку.

На основу члана 416. став 2. ЗПП Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Весна Субић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић